

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 179/06-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť M. Ch., D., zastúpeného advokátom JUDr. I. M., B., ktorou namieta porušenie svojho základného vlastníckeho práva podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 27 Er 69/2005 z 18. januára 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Ch. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2006 telefaxom a následne 27. marca 2006 poštou doručená sťažnosť M. Ch., D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. I. M., B., ktorou namieta porušenie svojho

základného vlastníckeho práva podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“), práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu v Trenčíne (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 Er 69/2005 z 18. januára 2006.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že na základe rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 438/97 zo 7. mája 1998 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 68/98 z 31. augusta 1998, ktorý nadobudol právoplatnosť čo do istiny 25. júna 1998 a čo do trov 21. septembra 1998, bola uložená povinnosť J. K., bytom N., zaplatiť veriteľovi Ing. J. K., bytom Ž., istinu 25 000 000 Sk s 15% úrokom od 15. novembra 1996 do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 291 180 Sk. Veriteľ, ktorému bola pohľadávka voči povinnému priznaná citovaným súdnym rozhodnutím, ju 10. septembra 1999 účinne postúpil na L. Ch., ktorý zomrel.

Sťažovateľ ako brat zosnulého L. Ch. v dedičskom konaní nadobudol pohľadávku proti J. K. na základe osvedčenia o dedičstve č. k. 23 D 1005/2004, D/not 247/2004 vydanom notárkou Ž. P. ako súdnou komisárkou, ktoré nadobudlo právoplatnosť 7. februára 2005.

Sťažovateľ ako oprávnený podal 31. marca 2005 návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky vo výške 25 000 000 Sk s príslušenstvom voči povinnému J. K.

Súdna exekútorka Bc. K. Dz., Exekútorský úrad B., na základe poverenia okresného súdu na vykonanie exekúcie č. 5309 007351 z 12. apríla 2005 vydala upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré bolo platne doručené povinnému podľa § 49 ods. 3 Exekučného poriadku 19. júna 2005. Exekúcia je vedená pod sp. zn. Ex 28/05. Dňa 5. mája 2005 vydala exekútorka exekučné príkazy na zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosti povinného a na exekučný podiel povinného v obchodnej spoločnosti.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že 28. apríla 2005 podal povinný návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia. V návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia uvádzal, že dal Ing. J. K. prostredníctvom L. Ch., P. K. a M. Ch. 10 000 000 Sk v hotovosti, tri rýpadlá a náhradné diely na osobné auto zn. VW. Na základe údajného vyrovnania mal dostať zmluvu o postúpení pohľadávky, na základe ktorej mala byť pohľadávka postúpená z L. Ch. na A. K., ktorého určil. Svoje nepravdivé tvrdenia nijako nepreukázal a predložil len návrh zmluvy o postúpení pohľadávok medzi L. Ch. a A. K., ktorý nemá žiadnu právnu relevanciu, pretože na nej chýba podpis A. K.

Uvedené tvrdenie nevedel povinný preukázať ani dodatočne na výzvu súdu, pretože k žiadnemu odovzdaniu sumy vo výške 10 000 000 Sk v hotovosti, ani k odovzdaniu stavebných strojov, náhradných dielov a osobného automobilu nikdy nedošlo.

Dňa 27. apríla 2005 podal povinný podnet na preskúmanie zákonnosti postupu súdnej exekútorke, v ktorom okrem iného tvrdí, že nevie, akým spôsobom mohla byť pohľadávka voči nemu postúpená z pôvodného veriteľa Ing. J. K. na L. Ch., pričom mal byť v minulosti nútený vydieraním zaplatiť pohľadávku prostredníctvom osôb z mafiánskeho prostredia, ktoré uvádza.

Komora exekútorov, ktorej bol podnet povinného postúpený na prešetrenie, nezistila zo strany súdnej exekútorke žiadne porušenie zákonných povinností pri vykonávaní exekúcie.

Námietkam povinného voči exekúcii z 23. septembra 2005 okresný súd uznesením sp. zn. 27 Er 69/05 z 2. decembra 2005 nevyhovel, pretože boli podané oneskorene.

Právny zástupca povinného podal 21. septembra 2005 návrh na zastavenie exekúcie, v ktorom uvádza, že povinný vyplatil L. Ch. 10. novembra 1999 sumu 25 264 080 Sk v USD. Prevzatie uvedenej sumy mal údajne L. Ch. potvrdiť na výdavkovom pokladničnom

doklade z 9. novembra 1999, ktorého kópia bola jednou z príloh návrhu na zastavenie exekúcie.

V tejto súvislosti podal sťažovateľ 21. októbra 2005 trestné oznámenie, pretože existuje dôvodné podozrenie, že uvedený pokladničný doklad bol vyhotovený len pre účely zastavenia prebiehajúceho exekučného konania, a to bez účasti L. Ch. Trestné konanie v tejto veci je vedené na Krajskom riaditeľstve PZ v T.

Na podporu svojho tvrdenia o vyrovnaní pohľadávky povinný predložil aj čestné vyhlásenie M. P., ktorý však neskôr svoje vyhlásenie poprel.

Právny zástupca povinného podal 20. decembra 2005 návrh na povolenie odkladu exekúcie z dôvodu, že povinný podal trestné oznámenie pre trestný čin podvodu a iné, pretože tvrdí, že pohľadávku zaplatil 10. novembra 1999 a že exekučný titul neexistuje. Návrh na povolenie odkladu exekúcie nebol sťažovateľovi ani jeho právneho zástupcovi doručený.

Okresný súd uznesením sp. zn. 27 Er 69/05 z 18. januára 2006 povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia trestného stíhania vedeného na Prezídium Policajného zboru, Úrade boja proti organizovanej kriminalite, odbor Západ v T. (ďalej len „prezídium PZ“) pod ČVS: PPZ-75/BOK-Z-I-2005. Rozhodnutie o odklade bolo doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa 24. januára 2006. V poučení súd pripustil možnosť podať proti uzneseniu odvolanie.

Prostredníctvom právneho zástupcu sťažovateľ 8. februára 2006 podal proti rozhodnutiu okresného súdu o odklade exekúcie odvolanie.

Podľa sťažovateľa okresný súd v uznesení sp. zn. 27 Er 69/05 z 18. januára 2006 nesprávne poučil sťažovateľa o možnosti podať opravný prostriedok, pretože podľa právneho stavu v čase vydania predmetného rozhodnutia nebol opravný prostriedok voči takémuto rozhodnutiu prípustný, pretože podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak

ods. 2 neustanovuje inak. Odsek 2 uvedeného ustanovenia obsahuje taxatívny výpočet ustanovení Exekučného poriadku, ktoré sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Sťažovateľ argumentuje tým, že podľa § 36 ods. 2 Exekučného poriadku sa exekučné konanie začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Návrh sťažovateľa na vykonanie exekúcie bol podaný 31. marca 2005. Preto je sťažovateľ toho názoru, že pri rozhodovaní o odklade exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku mal súd postupovať podľa práva platného do 31. augusta 2005, keď voči takémuto rozhodnutiu Exekučný poriadok nepripúšťal možnosť odvolania. Svoj názor oprel aj o § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak. Až novelou Exekučného poriadku zákonom č. 341/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. septembra 2005 bol doplnený v § 56 Exekučného poriadku odstavec 7, ktorý proti rozhodnutiu o povolení odkladu pripúšťa odvolanie.

Sťažovateľ podal sťažnosť na ústavný súd pre prípad (sledujúc zabezpečenie právnej istoty nezmeškania lehoty), že by odvolací súd odmietol odvolanie pre neprípustnosť podľa § 218 ods. 1 OSP z dôvodu, že súd nesprávne poučil sťažovateľa o možnosti odvolania, keď odvolanie smeruje proti takémuto rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Tým, že okresný súd svojím postupom, keď nedoručil sťažovateľovi návrh na povolenie odkladu exekúcie, neumožnil sťažovateľovi sa k takémuto návrhu vyjadriť, nevypočul sťažovateľa a rozhodol o ňom bez nariadenia pojednávania, porušil sťažovateľovo základné právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48. ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Porušenie zásady proporcionality vidí sťažovateľ v postupe okresného súdu, ktorý rozhodol nad rámec dispozície časového obmedzenia účastníkom navrhovaného úkonu a priznal povinnému v exekučnom konaní viac práv, ako sa tento v skutočnosti domáhal. Tým, že okresný súd akceptoval podané trestné oznámenie zo strany povinného ako dôvod

pre svoje rozhodnutie o odklade bez toho, aby bolo osvedčené, že právne dôsledky konania, na ktoré sa odklad viaže, sú spôsobilé buď zrušiť alebo zmeniť exekučný titul, resp. vyvolať zánik súkromnoprávneho nároku, porušil aj ústavný princíp legality.

K zásahu do vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy došlo tým, že napriek legitímnemu očakávaniu sťažovateľa pri splnení podmienok a predpokladov vymedzených Exekučným poriadkom sťažovateľ ako oprávnený v exekúcii nemal k dispozícii ten druh zákonnej ochrany svojho vlastníckeho práva, ktorý mu zákon pri takomto prejave vôle poskytuje. Povolením odkladu exekúcie súdom sa mení doba, kedy je nárok sťažovateľa realizovaný a toto rozhodnutie tak znemožňuje vykonávať sťažovateľovo vlastnícke právo.

Sťažovateľ v súvislosti s uvedeným žiada, aby ústavný súd:

- deklaroval, že rozhodnutím okresného súdu v konaní sp. zn. 27 Er 69/2005 o povolení odkladu exekúcie z 18. januára 2006 bolo porušené jeho základné vlastnícke právo podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 protokolu č. 1 k dohovoru, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,

- zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 27 Er 69/2005-94 z 18. januára 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie,

- priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 000 Sk a trovy konania v zatial nevyčíslenej výške.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa preto zisťoval, či ochranu základným právam, porušenie ktorých sťažovateľ namietal, neposkytujú všeobecné súdy na základe opravných prostriedkov jemu dostupných, ktoré možno považovať za účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia označených práv.

V okolnostiach prípadu sťažovateľ namieta, že okresný súd v uznesení sp. zn. 27 Er 69/05 z 18. januára 2006 o povolení odkladu exekúcie ho nesprávne poučil o možnosti podať opravný prostriedok. Argumentoval pritom, že podľa právneho stavu

v čase vydania predmetného uznesenia nebol opravný prostriedok voči takémuto rozhodnutiu prípustný.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. To platí aj pre výklad a používanie procesnoprávných predpisov (čl. 46 ods. 4, čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré upravujú podmienky konania, ku ktorým patria aj procesné podmienky odvolacieho konania ako riadneho opravného postupu všeobecného súdu. A napokon treba uviesť, že tento záver sa vzťahuje aj na výklad a používanie prechodných ustanovení zákonov vrátane Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku.

Podľa § 254 OSP na výkon rozhodnutia a na exekučné konanie podľa Exekučného poriadku sa použijú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa § 202 ods. 2 OSP odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak. Podľa právneho stavu platného do 31. augusta 2005 Exekučný poriadok nepripúšťal odvolanie proti uzneseniu o odklade exekúcie.

Zákon č. 341/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nadobudol účinnosť 1. septembra 2005. Podľa § 56 ods. 7 Exekučného poriadku v znení tejto novely: „Protí rozhodnutiu, ktorým bol povolený odklad exekúcie, je prípustné odvolanie.“

Prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 238 ods. 1 Exekučného poriadku v znení novely znie: „Konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného

do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.“ Odsek 2 uvedeného ustanovenia obsahuje taxatívny výpočet ustanovení Exekučného poriadku, ktoré sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005. Ustanovenie § 56 ods. 7 tam zahrnuté nie je.

V okolnostiach prípadu v exekučnom konaní (začatom na návrh oprávneného 31. marca 2005) okresný súd na základe návrhu povinného, doručeného tomuto súdu 20. decembra 2005, vydal uznesenie sp. zn. 27 Er 69/05 z 18. januára 2006, ktorým povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia trestného stíhania t. č. vedenom na prezídiu PZ pod ČVS: PPZ-75/BOK-Z-I-2005. V poučení uviedol, že proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia na tomto súde.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd súčasne skonštatoval, že sťažovateľ odvolanie proti predmetnému uzneseniu aj podal, a to 8. februára 2006. Za účelom rozhodnutia o podanom odvolaní bol spisový materiál predložený odvolaciemu krajskému súdu 22. februára 2006.

Ústavný súd rešpektuje právny názor sťažovateľa, v ktorom vyslovil obavy o prípustnosti opravného prostriedku (s poukazom na začiatok exekučného konania pred 1. septembrom 2005) proti rozhodnutiu o odklade exekúcie v súvislosti s plynutím lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu, ako aj to, že v súlade s poučením okresného súdu odvolanie aj využil. Odvolanie ako riadny opravný prostriedok je nesporne účinným právnym prostriedkom nápravy prípadného porušenia sťažovateľových namietaných základných práv. Vychádzajúc z procesných účinkov, ktoré zákon s podaním odvolania spája, ústavný súd pripomína, že jeho devolutívny účinok (o odvolaní zásadne rozhoduje odvolací súd ako súd druhej inštancie) nastáva aj v prípadoch, v ktorých sú pochybnosti o tom, či odvolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou alebo či nebolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému sa odvolanie nepripúšťa. Tieto pochybnosti totiž musí svojim rozhodnutím odstrániť funkčne príslušný súd, ktorý môže dôjsť aj k opačnému záveru než súd prvého stupňa pri príprave a skúmaní procesných podmienok odvolacieho konania. V okolnostiach prípadu, kedy sťažovateľ podal odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v súlade s jeho poučením o možnosti podať tento riadny opravný prostriedok, tou

kvalifikovanou právnou skutočnosťou, ktorá môže založiť plynutie lehoty na podanie sťažnosti na ústavný súd, v súlade s odkladným účinkom podania odvolania, je rozhodnutie odvolacieho súdu o podanom odvolaní.

Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľ mal s ohľadom na konkrétne okolnosti tohto prípadu v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na dosiahnutie nápravy svojho práva, porušenie ktorého v konaní pred ústavným súdom namietal. Týmto účinným opravným prostriedkom nápravy bolo v danom prípade odvolanie, ktoré sťažovateľ podľa poučenia prvostupňového súdu aj podal. O jeho prípustnosti v súlade so zákonom, resp. dôvodnosti argumentov sťažovateľa v ňom uvedených bude rozhodovať odvolací krajský súd.

Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ústavy vylučuje prijatie sťažnosti na ústavný súd, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Ústavný súd už judikoval: „Ak o závažných procesných pochybeniach, ktorými sa porušujú aj niektoré zo základných práv alebo slobôd, je oprávnený a povinný rozhodnúť všeobecný súd na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov upravených v príslušnom procesnom poriadku, je právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky pred ich vyčerpaním vylúčená“ (IV. ÚS 10/02).

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ústavy by v prípade odvolacieho súdu prichádzalo do úvahy len vtedy, keby podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom a Exekučným poriadkom neboli rešpektované zo strany odvolacieho súdu spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. V štádiu, kedy sťažovateľ iba podal odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu (22. februára 2006 bolo odvolanie sťažovateľa aj so spisovou dokumentáciou

odstúpené na odvolací krajský súd) a odvolací súd o ňom v tomto štádiu ešte nerozhodol, ústavný súd takéto skutočnosti nemôže prejedikovať.

V súlade s princípom subsidiarity zakotvenom v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý vylučuje, aby o tom istom skutkovom základe prebiehalo okrem civilného konania aj ďalšie konanie o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného dôvodu bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa na rozhodnutie ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2006